[87 SLOKAS]

രഘുവംശം സർഗഃ 14 കാലിദാസകൃതം

ഭർതുഃ പ്രണാശാദഥ ശോചനീയം ദശാന്തരം തത്ര സമം പ്രപന്നേ .
അപശ്യതാം ദാശരഥീ ജനന്യൗ ഛേദാദിവോപഘ്നതരോർവ്രതത്യൗ.. 14-1..

ഉഭാവുഭാഭ്യാം പ്രണതൗ ഹതാരീ യഥാക്രമം വിക്രമശോഭിനൗ തൗ .
വിസ്പഷ്ടമസ്രാന്ധതയാ ന ദൃഷ്ടൗ ജ്ഞാതൗ സുതസ്പർശസുഖോപലംഭാത്.. 14-2..

ആനന്ദജഃ ശോകജമശ്രുബാഷ്പസ്തയോരശീതം ശിശിരോ ബിഭേദ .
ഗംഗാസരയ്വോർജലമുഷ്ണതപ്തം ഹിമാദ്രിനിസ്യന്ദ ഇവാവതീർണഃ.. 14-3..

തേ പുത്രയോർനൈരൃതശസ്ത്രമാർഗാനാർദ്രാനിവാംഗേ സദയം സ്പൃശന്ത്യൗ .
അപീപ്സിതം ക്ഷത്രകുലാംഗനാനാം ന വീരസൂശബ്ദമകാമയേതാം.. 14-4..

ക്ലേശാവഹാ ഭർതുരലക്ഷണാഹം സീതേതി നാമ സ്വമുദീരയന്തീ .
സ്വർഗപ്രതിഷ്ഠസ്യ ഗുരോർമഹിഷ്യാവഭക്തിഭേദേന വധൂർവവന്ദേ.. 14-5..

ഉത്തിഷ്ഠ വത്സേ നനു സാനുജോഽസൗ വൃത്തേന ഭർതാ ശുചിനാ തവൈവ .
കൃച്ഛ്രം മഹത്തീർണ ഇവ പ്രിയാർഹാം താമൂചതുസ്തേ പ്രിയമപ്യമിഥ്യാ.. 14-6..

അഥാഭിഷേകം രഘുവംശകേതോഃ പ്രാരബ്ധമാനന്ദജലൈർജനന്യോഃ .
നിർവർതയാമാസുരമാത്യവൃദ്ധാസ്തീർഥാഹൃതൈഃ കാഞ്ചനകുംഭതോയൈഃ.. 14-7..

സരിത്സമുദ്രാൻസരസീശ്ച ഗത്വാ രക്ഷഃകപീന്ദ്രൈരുപപാദിതാനി .
തസ്യാപതന്മൂർധ്നി ജലാനി ജിഷ്ണോർവിന്ധ്യസ്യ മേഘപ്രഭവാ ഇവാപഃ.. 14-8..

തപസ്വിവേഷക്രിയയാപി താവദ്യഃ പ്രേക്ഷണീയഃ സുതരാം ബഭൂവ .
രാജേന്ദ്രനേപഥ്യവിധാനശോഭാ തസ്യോദിതാസീത്പുനരുക്തദോഷാ.. 14-9..

സ മൗലരക്ഷോഹരിഭിഃ സസൈന്യസ്തൂര്യസ്വനാനന്ദിതപൗരവർഗഃ .
വിവേശ സൗധോദ്ഗതലാജവർഷാമുത്തോരണാമന്വയരാജധാനീം.. 14-10..

സൗമിത്രിണാ സാവരജേന മന്ദമാധൂതബാലവ്യജനോ രഥസ്ഥഃ .
ധൃതാതപത്രോ ഭരതേന സാക്ഷാദുപായസംഘാത ഇവ പ്രവൃദ്ധഃ.. 14-11..

പ്രാസാദകാലാഗുരുധൂമരാജിസ്തസ്യാഃ പുരോ വായുവശേന ഭിന്നാ .
വനാന്നിവൃത്തേന രഘൂത്തമേന മുക്താ സ്വയം വേണിരിവാബഭാസേ.. 14-12..

ശ്വശ്രൂജനാനുഷ്ഠിതചാരുവേഷാം കർണീരഥസ്ഥാം രഘുവീരപത്നീം .
പ്രാസാദവാതായനദൃശ്യബന്ധൈഃ സാകേതനാര്യോഽഞ്ജലിഭിഃ പ്രണേമുഃ.. 14-13..

സ്ഫുരത്പ്രഭാമണ്ഡനമാനസൂയം സാ ബിഭ്രതീ ശാശ്വതമംഗരാഗം .
രരാജ ശുദ്ധേതി പുനഃ സ്വപുര്യൈ സന്ദർശിതാ വഹ്നിഗതേവ ഭർത്രാ.. 14-14..

വേശ്മാനി രാമഃ പരിബർഹവന്തി വിശ്രാണ്യ സൗഹാർദനിധിഃ സുഹൃദ്ഭ്യഃ .
ബാഷ്പായമാനോ ബലിമന്നികേതമാലേഖ്യശേഷസ്യ പിതുർവിവേശ.. 14-15..

കൃതാഞ്ജലിസ്തത്ര യദംബ സത്യാന്നാഭ്രശ്യത സ്വർഗഫലാദ്ഗുരുർനഃ .
തച്ചിന്ത്യമാനം സുകൃതം തവേതി ജഹാര ലജ്ജാം ഭരതസ്യ മാതുഃ .. 14-16..

തഥൈവ സുഗ്രീവബിഭീഷണാദീനുപാചരത്കൃത്രിമസംവിധാഭിഃ .
സങ്കല്പമാത്രോദിതസിദ്ധയസ്തേ ക്രാന്താ യഥാ ചേതസി വിസ്മയേന.. 14-17..

സഭാജനായോപഗതാൻസ ദിവ്യാന്മുനീൻപുരസ്കൃത്യ ഹതസ്യ ശത്രോഃ .
ശുശ്രാവ തേഭ്യഃ പ്രഭവാദി വൃത്തം സ്വവിക്രമേ ഗൗരവമാദധാനം.. 14-18..

പ്രതിപ്രയാതേഷു തപോധനേഷു സുഖാദവിജ്ഞാതഗതാർധമാസാൻ .
സീതാസ്വഹസ്തോപഹൃതാഗ്ര്യപൂജാന്രക്ഷഃകപീന്ദ്രാന്വിസസർജ രാമഃ .. 14-19..

തച്ചാത്മചിന്താസുലഭം വിമാനം ഹൃതം സുരാരേഃ സഹ ജീവിതേന .
കൈലാസനാഥോദ്വഹനായ ഭൂയഃ പുഷ്പം ദിവഃ പുഷ്പകമന്വമംസ്ത.. 14-20..

പിതുർനിയോഗാദ്വനവാസമേവം നിസ്തീര്യ രാമഃ പ്രതിപന്നരാജ്യഃ .
ധർമാർഥകാമേഷു സമാം പ്രപേദേ യഥാ തഥൈവാവരജേഷു വൃത്തിം.. 14-21..

സർവാസു മാതുഷ്വപി വത്സലത്വാത്സ നിർവിശേഷപ്രതിപത്തിരാസീത് .
ഷഡാനനാപീതപയോധരാസു നേതാ ചമൂനാമിവ കൃത്തികാസു.. 14-22..

തേനാർഥവാംല്ലോഭപരാങ്മുഖേന തേന ഘ്നതാ വിഘ്നഭയം ക്രിയാവാൻ .
തേനാസ ലോകഃ പിതൃമാന്വിനേത്രാ തേനൈവ ശോകാപനുദേവ പുത്രീ.. 14-23..

സ പൗരകാര്യാണി സമീക്ഷ്യ കാലേ രേമേ വിദേഹാധിപതേർദുഹിത്രാ .

ഉപസ്ഥിതശ്ചാരു വപുസ്തദീയം കൃത്വോപഭോഗോത്സുകയേവ ലക്ഷ്മ്യാ.. 14-24..

തയോര്യഥാപ്രാര്ഥിതമിന്ദ്രിയാര്ഥാനാസേദുഷോഃ സദ്മസു ചിത്രവത്സു .
പ്രാപ്താനി ദുഃഖാന്യപി ദണ്ഡകേഷു സഞ്ചിന്ത്യമാനാനി സുഖാന്യഭൂവന്.. 14-25..

അഥാധികസ്നിഗ്ധവിലോചനേന മുഖേന സീതാ ശരപാണ്ഡുരേണ .
ആനന്ദയിത്രീ പരിണേതുരാസീദനക്ഷരവ്യഞ്ജിതദോഹദേന.. 14-26..

താമങ്കമാരോപ്യ കൃശാംഗയഷ്ടിം വര്ണാന്തരാക്രാന്തപയോധരാഗ്രാം .
വിലജ്ജമാനാം രഹസി പ്രതീതഃ പപ്രച്ഛ രാമാം രമണോഽഭിലാഷം.. 14-27..

സാ ദഷ്ടനീവാരബലീനി ഹിംസ്രൈഃ സംബദ്ധവൈഖാനസകന്യകാനി .
ഇയേഷ ഭൂയഃ കുശവന്തി ഗന്തും ഭാഗീരഥീതീരതപോവനാനി.. 14-28..

തസ്യൈ പ്രതിശ്രുത്യ രഘുപ്രവീരസ്തദീപ്സിതം പാര്ശ്വചരാനുയാതഃ .
ആലോകയിഷ്യന്മുദിതാമയോധ്യാം പ്രാസാദമഭ്രംലിഹമാരുരോഹ.. 14-29..

ഋദ്ധാപണം രാജപഥം സ പശ്യന്വിഗാഹ്യമാനാം സരയൂം ച നൗഭിഃ .
വിലാസിഭിശ്ചാധ്യുഷിതാനി പൗരൈഃ പുരോപകണ്ഠോപവനാനി രേമേ.. 14-30..

സ കിംവദന്തീം വദതാം പുരോഗഃ സ്വവൃത്തമുദ്ദിശ്യ വിശുദ്ധവൃത്തഃ .
സര്പാധിരാജോരുഭുജോഽപസര്പം പപ്രച്ഛ ഭദ്രം വിജിതാരിഭദ്രഃ.. 14-31..

നിര്ബന്ധപൃഷ്ടഃ സ ജഗാദ സര്വം സ്തുവന്തി പൗരാശ്ചരിതം ത്വദീയം .
അന്യത്ര രക്ഷോഭവനോഷിതായാഃ പരിഗ്രഹാന്മാനവദേവ ദേവ്യാഃ.. 14-32..

കലത്രനിന്ദാഗുരുണാ കിലൈവമഭ്യാഹതം കീര്തിവിപര്യയേണ .
അയോഘനേനായ ഇവാഭിതപ്തം വൈദേഹിബന്ധോര്ഹൃദയം വിദദ്രേ.. 14-33..

കിമാത്മനിര്വാദകഥാമുപേക്ഷേ ജായാമദോഷാമുത സന്ത്യജാമി .
ഇത്യേകപക്ഷാശ്രയവിക്ലവത്വാദാസീത്സ ദോലാചലചിത്തവൃത്തിഃ.. 14-34..

നിശ്ചിത്യ ചാനന്യനിവൃത്തി വാച്യം ത്യാഗേന പത്ന്യാഃ പരിമാര്ഷ്ടുമൈച്ഛത് .
അപി സ്വദേഹാത്കിമുതേന്ദ്രിയാര്ഥാദ്യശോധനാനാം ഹി യശോ ഗരീയഃ.. 14-35..

സ സംനിപത്യാവരജാന്ഹതൗജാസ്തദ്വിക്രിയാദര്ശനലുപ്തഹര്ഷാന് .
കൗലീനമാത്മാശ്രയമാചചക്ഷേ തേഭ്യഃ പുനശ്ചേദമുവാച വാക്യം.. 14-36..

രാജർഷിവംശസ്യ രവിപ്രസൂതേരുപസ്ഥിതഃ പശ്യത കീദൃശോ/ഽയം .
മത്തഃ സദാചാരശുചേഃ കലങ്കഃ പയോദവാതാദിവ ദർപണസ്യ.. 14-37..

പൗരേഷു സോ/ഽഹം ബഹുലീഭവന്തമപാം തരംഗേഷ്വിവ തൈലബിന്ദും .
സോഢും ന തത്പൂർവമവർണമീശേ ആലാനികം സ്ഥാണുരിവ ദ്വിപേന്ദ്രഃ.. 14-38..

തസ്യാപനോദായ ഫലപ്രവൃത്താവുപസ്ഥിതായാമപി നിർവ്യപേക്ഷഃ .
ത്യക്ഷാമി വൈദേഹസുതാം പുരസ്താത്സമുദ്രനേമിം പിതുരാജ്ഞയേവ.. 14-39..

അവൈമി ചൈനാമനഘേതി കിന്തു ലോകാപവാദോ ബലവാന്മതോ മേ .
ഛായാ ഹി ഭൂമേഃ ശശിനോ മലത്വേനാരോപിതാ ശുദ്ധിമതഃ പ്രജാഭിഃ.. 14-40..

രക്ഷോവധാന്തോ ന ച മേ പ്രയാസോ വ്യർഥഃ സ വൈരപ്രതിമോചനായ .
അമർഷണഃ ശോണിതകാങ്ക്ഷയാ കിം പദാ സ്പൃശന്തം ദശതി ദ്വിജിഹ്വഃ.. 14-41..

തദേവ സർഗഃ കരുണാർദ്രചിത്തൈർന മേ ഭവദ്ഭിഃ പ്രതിഷേധനീയഃ .
യദ്യർഥിതാ നിർഹൃതവാച്യശല്യാൻപ്രാണാന്മയാ ധാരയിതും ചിരം വഃ.. 14-42..

ഇത്യുക്തവന്തം ജനകാത്മജായാം നിതാന്തരൂക്ഷാഭിനിവേശമീശം .
ന കശ്ചന ഭ്രാതൃഷു തേഷു ശക്തോ നിഷേദ്ധുമാസീദനുമോദിതും വാ.. 14-43..

സ ലക്ഷ്മണം ലക്ഷ്മണപൂർവജന്മാ വിലോക്യ ലോകത്രയഗീതകീർതിഃ .
സൗമ്യേതി ചാഭാഷ്യ യഥാർഥഭാഷീ സ്ഥിതം നിദേശേ പൃഥഗാദിദേശ.. 14-44..

പ്രജാവതീ ദോഹദശംസിനീ തേ തപോവനേഷു സ്പൃഹയാലുരേവ .
സ ത്വം രഥീ തദ്വ്യപദേശനേയാം പ്രാപയ്യ വാല്മീകിപദം ത്യജൈനാം.. 14-45..

സ ശുശ്രുവാന്മാതരി ഭാർഗവേന പിതുർനിയോഗാത്പ്രഹൃതം ദ്വിഷദ്വത് .
പ്രത്യഗ്രഹീദഗ്രജശാസനം തദാജ്ഞാ ഗുരൂണാം? ഹ്യവിചാരണീയാ.. 14-46..

അഥാനുകൂലശ്രവണപ്രതീതാമത്രസ്നുഭിര്യുക്തധുരം തുരംഗൈഃ .
രഥം സുമന്ത്രപ്രതിപന്നരശ്മിമാരോപ്യ വൈദേഹസുതാം പ്രതസ്ഥേ.. 14-47..

സാ നീയമാനാ രുചിരാൻപ്രദേശാൻപ്രിയങ്കരോ മേ പ്രിയ ഇത്യനന്ദത് .
നാബുദ്ധ കല്പദ്രുമതാം വിഹായ ജാതം തമാത്മന്യസിപത്രവൃക്ഷം.. 14-48..

ജുഗൂഹ തസ്യാഃ പഥി ലക്ഷ്മണോ യത്സവ്യേതരേണ സ്ഫുരതാ തദക്ഷ്ണാ .
ആഖ്യാതമസ്യൈ ഗുരു ഭാവി ദുഃഖമത്യന്തലുപ്തപ്രിയദർശനേന.. 14-49..

സാ ദുർനിമിത്തോപഗതാദ്വിഷാദാത്സദ്യഃപരിമ്ലാനമുഖാരവിന്ദാ .
രാജ്ഞഃ ശിവം സാവരജസ്യ ഭൂയാദിത്യാശശംസേ കരണൈരബാഹ്യൈഃ.. 14-50..

ഗുരോർനിയോഗാദ്വനിതാം വനാന്തേ സാധ്വീം സുമിത്രാതനയോ വിഹാസ്യൻ .
അവാര്യതേവോത്ഥിതവീചിഹസ്തൈർജഹ്നോർദുഹിത്രാ സ്ഥിതയാ പുരസ്താത്.. 14-51

രഥാത്സ യന്ത്രാ നിഗൃഹീതവാഹാത്താം ഭ്രാതൃജായാം പുലിനേഽവതാര്യ .
ഗംഗാം നിഷാദാഹൃതനൗവിശേഷസ്തതാര സന്ധാമിവ സത്യസന്ധഃ.. 14-52..

അഥ വ്യവസ്ഥാപിതവാക്കഥഞ്ചിത്സൗമിത്രിരന്തർഗതബാഷ്പകണ്ഠഃ .
ഔത്പാതികം മേഘ ഇവാശ്മവർഷം മഹീപതേഃ ശാസനമുജ്ജഗാര.. 14-53..

തതോഽഭിഷംഗാനിലവിപ്രവിദ്ധാ പ്രഭ്രശ്യമാനാഭരണപ്രസൂനാ .
സ്വമൂർതിലാഭപ്രകൃതിം ധരിത്രീം ലതേവ സീതാ സഹസാ ജഗാമ.. 14-54..

ഇക്ഷ്വാകുവംശപ്രഭവഃ കഥം ത്വാം ത്യജേദകസ്മാത്പതിരാര്യവൃത്തഃ .
ഇതി ക്ഷിതിഃ സംശയിതേവ തസ്യൈ ദദൗ പ്രവേശം ജനനീ ന താവത്.. 14-55..

സാ ലുപ്തസഞ്ജ്ഞാ ന വിവേദ ദുഃഖം പ്രത്യാഗതാസുഃ സമതപ്യതാന്തഃ .
തസ്യാഃ സുമിത്രാത്മജയത്നലബ്ധോ മോഹാദഭൂത്കഷ്ടതരഃ പ്രബോധഃ.. 14-56..

ന ചാവദദ്ഭർതുരവർണമാര്യാ നിരാകരിഷ്ണോർവൃജിനാദൃതേഽപി .
ആത്മാനമേവം സ്ഥിരദുഃഖഭാജം പുനഃ പുനർദുഷ്കൃതിനം നിനിന്ദ.. 14-57..

ആശ്വാസ്യ രാമാവരജഃ സതീം താമാഖ്യാതവാല്മീകിനികേതമാർഗഃ .
നിഘ്നസ്യ മേ ഭർതൃനിദേശരൗക്ഷ്യം ദേവി ക്ഷമസ്വേതി ബഭൂവ നമ്രഃ.. 14-58..

സീതാ തമുത്ഥാപ്യ ജഗാദ വാക്യം പ്രീതാസ്മി തേ സൗമ്യ ചിരായ ജീവ .
ബിഡൗജസാ വിഷ്ണുരിവാഗ്രജേന ഭ്രാത്രാ യദിത്ഥം പരവാനസി ത്വം.. 14-59..

ശ്വശ്രൂജനം സർവമനുക്രമേണ വിജ്ഞാപയ പ്രാപിതമത്പ്രണാമഃ .
പ്രജാനിഷേകം മയി വർതമാനം സൂനോരനുധ്യായത ചേതസേതി.. 14-60..

വാച്യസ്ത്വയാ മദ്വചനാത്സ രാജാ വഹ്നൗ വിശുദ്ധാമപി യത്സമക്ഷം .

മാം ലോകവാദശ്രവണാദഹാസീഃ ശ്രുതസ്യ കിം തത്സദൃശം കുലസ്യ.. 14-61..

കല്യാണബുദ്ധേരഥവാ തവായം ന കാമചാരോ മയി ശങ്കനീയഃ .
മമൈവ ജന്മാന്തരപാതകാനാം വിപാകവിസ്ഫൂർജിഥുരപ്രസഹ്യഃ.. 14-62..

ഉപസ്ഥിതാം പൂർവമപാസ്യ ലക്ഷ്മീം വനം മയാ സാർധമസി പ്രപന്നഃ .
തദാസ്പദം പ്രാപ്യ തയാതിരോഷാത്സോഢാസ്മി ന ത്വദ്ഭവനേ വസന്തീ.. 14-63..

നിശാചരോപപ്ലുതഭർതൃകാണാം തപസ്വിനീനാം ഭവതഃ പ്രസാദാത് .
ഭൂത്വാ ശരണ്യാ ശരണാർഥമന്യം കഥം പ്രപത്സ്യേ ത്വയി ദീപ്യമാനേ.. 14-64..

കിംവാ തവാത്യന്തവിയോഗമോഘേ കുര്യാമുപേക്ഷാം ഹതജീവിതേഽസ്മിൻ .
സ്യാദ്രക്ഷണീയം യദി മേ ന തേജസ്ത്വദീയമന്തർഗതമന്തരായഃ.. 14-65..

സാഹം തപഃ സൂര്യനിവിഷ്ടദൃഷ്ടിരൂർധ്വം പ്രസൂതേശ്ചരിതും യതിഷ്യേ .
ഭൂയോ യഥാ മേ ജനനാന്തരേഽപി ത്വമേവ ഭർതാ ന ച വിപ്രയോഗഃ.. 14-66..

നൃപസ്യ വർണാശ്രമപാലനം യത്സ ഏവ ധർമോ മനുനാ പ്രണീതഃ .
നിർവാസിതാപ്യേവമതസ്ത്വയാഹം തപസ്വിസാമാന്യമവേക്ഷണീയാ.. 14-67..

തഥേതി തസ്യാഃ പ്രതിഗൃഹ്യ വാചം രാമാനുജേ ദൃഷ്ടിപഥം വ്യതീതേ .
സാ മുക്തകണ്ഠം വ്യസനാതിഭാരാച്ചക്രന്ദ വിഗ്നാ കുരരീവ ഭൂയഃ.. 14-68..

നൃത്യം മയൂരാഃ കുസുമാനി വൃക്ഷാ ദർഭാനുപാത്താന്വിജഹുർഹരിണ്യഃ .
തസ്യാഃ പ്രപന്നേ സമദുഃഖഭാവമത്യന്തമാസീദ്രുദിതം വനേഽപി.. 14-69..

താമഭ്യഗച്ഛദ്രുദിതാനുകാരീ കവിഃ കുശേധ്മാഹരണായ യാതഃ .
നിഷാദവിദ്ധാണ്ഡജദർശനോത്ഥഃ ശ്ലോകത്വമാപദ്യത യസ്യ ശോകഃ.. 14-70..

തമശ്രു നേത്രാവരണം പ്രമൃജ്യ സീതാ വിലാപാദ്വിരതാ വവന്ദേ .
തസ്യൈ മുനിർദോഹദലിംഗദർശീ ദാശ്വാൻസുപുത്രാശിഷമിത്യുവാച.. 14-71..

ജാനേ വിസൃഷ്ടാം പ്രണിധാനതസ്ത്വാം മിഥ്യാപവാദക്ഷുഭിതേന ഭർത്രാ .
തന്മാ വ്യഥിഷ്ഠാ വിഷയാന്തരസ്ഥം പ്രാപ്താസി വൈദേഹി പിതുർനികേതം.. 14-72..

ഉത്ഖാതലോകത്രയകണ്ടകേഽപി സത്യപ്രതിജ്ഞേഽപ്യവികത്ഥനേഽപി .
ത്വാം പ്രത്യകസ്മാത്കലുഷപ്രവൃത്താവസ്ത്യേവ മന്യുർഭരതാഗ്രജേ മേ.. 14-73.

തവോരുകീർതിഃ ശ്വശുരഃ സഖാ മേ സതാം ഭവോച്ഛേദകരഃ പിതാ തേ .
ധുരി സ്ഥിതാ ത്വം പതിദേവതാനാം കിം തന്ന യേനാസി മമാനുകമ്പ്യാ.. 14-74..

തപസ്വിസംസർഗവിനീതസത്ത്വേ തപോവനേ വീതഭയാ വസാസ്മിൻ .
ഇതോ ഭവിഷ്യത്യനഘപ്രസൂതേരപത്യസംസ്കാരമയോവിധിസ്തേ.. 14-75..

അശൂന്യതീരാം മുനിസംനിവേശൈസ്തമോപഹന്ത്രീം തമസാം വഗാഹ്യ .
തത്സൈകതോത്സംഗബലിക്രിയാഭിഃ സമ്പത്സ്യതേ തേ മനസഃ പ്രസാദഃ.. 14-76..

പുഷ്പം ഫലം ചാർതവമാഹരന്ത്യോ ബീജം ച ബാലേയമകൃഷ്ടരോഹി .
വിനോദയിഷ്യന്തി നവാഭിഷംഗാമുദാരവാചോ മുനികന്യകാസ്ത്വാം.. 14-77..

പയോഘടൈരാശ്രമബാലവൃക്ഷാൻസംവർധയന്തീ സ്വബലാനുരൂപൈഃ .
അസംശയം പ്രാക്തനയോപപത്തേഃ സ്തനന്ധയപ്രീതിമവാപ്സ്യസി ത്വം.. 14-78..

അനുഗ്രഹപ്രത്യഭിനന്ദിനീം താം വാല്മീകിരാദായ ദയാർദ്രചേതാഃ .
സായം മൃഗാധ്യാസിതവേദിപാർശ്വം സ്വമാശ്രമം ശാന്തമൃഗം നിനായ.. 14-79..

താമർപയാമാസ ച ശോകദീനാം തദാഗമപ്രീതിഷു താപസീഷു .
നിർവിഷ്ടസാരാം പിതൃഭിർഹിമാംശോരന്ത്യാം കലാം ദർശ ഇവൗഷധീഷു.. 14-80..

താ ഇംഗുദീസ്നേഹകൃതപ്രദീപമാസ്തീർണമേധ്യാജിനതല്പമന്തഃ .
തസ്യൈ സപര്യാനുപദം ദിനാന്തേ നിവാസഹേതോരുടജം വിതേരുഃ .. 14-81..

തത്രാഭിഷേകപ്രയതാ വസന്തീ പ്രയുക്തപൂജാ വിധിനാതിഥിഭ്യഃ .
വന്യേന സാ വൽകലിനീ ശരീരം പത്യുഃ പ്രജാസന്തതയേ ബഭാര.. 14-82..

അപി പ്രഭുഃ സാനുശയോഽധുനാ സ്യാത്കിമുത്സുകഃ ശക്രജിതോഽപി ഹന്താ .
ശശംസ സീതാപരിദേവനാന്തമനുഷ്ഠിതം ശാസനമഗ്രജായ.. 14-83..

ബഭൂവ രാമഃ സഹസാ സബാഷ്പസ്തുഷാരവർഷീവ സഹസ്യചന്ദ്രഃ .
കൗലീനഭീതേന ഗൃഹാന്നിരസ്താ ന തേന വൈദേഹസുതാ മനസ്തഃ.. 14-84..

നിഗൃഹ്യ ശോകം സ്വയമേവ ധീമാന്വർണാശ്രമാവേക്ഷണജാഗരൂകഃ .
സ ഭ്രാതൃസാധാരണഭോഗമൃദ്ധം രാജ്യം രജോരിക്തമനാഃ ശശാസ.. 14-85..

താമേകഭാര്യാം പരിവാദഭീരോഃ സാധ്വീമപി ത്യക്തവതോ നൃപസ്യ .
വക്ഷസ്യസംഘട്ടസുഖം വസന്തീ രേജേ സപത്നീരഹിതേവ ലക്ഷ്മീഃ.. 14-86..

സീതാം ഹിത്വാ ദശമുഖരിപുർനോപമേയേ യദന്യാം
തസ്യാ ഏവ പ്രതികൃതിസഖോ യത്ക്രതൂനാജഹാര .
വൃത്താന്തേന ശ്രവണവിഷയപ്രാപിണാ തേന ഭർതുഃ
സാ ദുർവാരം കഥമപി പരിത്യാഗദുഃഖം വിഷേഹേ.. 14-87..

ഇതി ശ്രീരഘുവംശേ മഹാകാവ്യേ കവിശ്രീകാലിദാസകൃതൗ
സീതാപരിത്യാഗോ നാമ ചതുർദശഃ സർഗഃ ..

[illegible]. P.R. IYER 10-11-2024

Encoded and Proofread by Arvind Kolhatkar akolhatkar at rogers.com

% Text title : raghuvansha14
% File name : raghuvansha14.itx
% itxtitle : raghuva.nsham sargaH 14 (kAlidAsakRitam)
% engtitle : Raghuvansha 14 by Kalidas
% Category : major_works, svara, kAlidAsa
% Location : doc_z_misc_major_works
% Sublocation : major_works
% Texttype : svara
% Author : kalidasa
% Language : Sanskrit
% Subject : philosophy/hinduism/religion
% Transliterated by : Arvind Kolhatkar akolhatkar at rogers.com
% Proofread by : Arvind Kolhatkar akolhatkar at rogers.com
% Latest update : Octobber 03, 2005
% Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om
% Site access : https://sanskritdocuments.org